

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Anlamın yalnızca tarih ile kurtarılabilceğine inanan,
doğru fikri / doğru fiili (hikmeti) ve
Kur'an'ın sayfaları arasında titreyen ince akli arayan,
zihni açık, kalbi diri
herkese...

FCR YAYIN LTD.
Genel Yayın No | General Publication Number: 44
FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550
ISNI: 0000 0004 4657 1968
ROR ID: ror.org/00zznvq98

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 44

Kitap Adı: Konularına Göre Kur'an Sistematik Kur'an Fihristi

Book Title: Qur'an by Subjects Systematic Qur'anic Index

ISBN: 978-975-6004-73-9

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9789756004739

Yazarlar | Authors:

Ömer ÖZSOY | orcid.org/0000-0001-8223-7009

Kurum | Institution: Goethe University Frankfurt | ROR ID: ror.org/04cvxb49

İlhami GÜLER | orcid.org/0009-0002-8319-9598

Kurum | Institution: Ankara Üniversitesi | ROR ID: ror.org/01wntqw50

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Other

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 16 x 24 cm

Baskı Sayısı | Edition: 24

Sayfa Sayısı | Pages: XXIV+816

Yayın Tarihi | Publication Date: Şubat | February 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: Mehmet Ali KIRCA – Nurullah ÖZBAY

Kapak Hattı | Cover Line: Hişâm el-Ğarâvî *“İnne hâze'l-Kur'âne yehdî lilletî hiye akvamu”*
“Gerçekten bu Kur'an en doğru yola iletir. (17 İsra, 9)”

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRCF2 | Kur'an ve tefsir çalışmaları | Qur'an and Qur'anic studies

BISAC: REL006060 | Din / İslam / Kuran Çalışmaları | Religion / Islam / Qur'anic Studies

THEMA: HREL2 | İslam: Kur'an ve tefsir çalışmaları | Islam: Qur'an and Qur'anic studies

LC: BP130.4 | Kur'an Tefsir ve İndeksleme Çalışmaları | Qur'an Interpretation and Indexing Studies

Atıf Bilgisi | Cite as: Özsoy, Ömer – Güler, İlhami. *Konularına Göre Kur'an Sistematik Kur'an Fihristi* Ankara: Fecr Yayınları, 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050
Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60
www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

KONULARINA GÖRE
KUR'AN

(Sistemik Kur'an Fihristi)

Kur'an'ın Bütün Ayetleri
Metin ve Meâl Birarada
Nüzul Sırasına Göre

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Ömer ÖZSOY

Prof. Dr. İlhami GÜLER

ANKARA 2025

Yazarlar Hakkında

Prof. Dr. Ömer ÖZSOY

1963 yılında Bünyan'da dünyaya geldi. 1980-1985 yılları arasında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde lisans öğrenimini tamamladı. Bir süre Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür ve Tescil Dairesi'nde arşiv uzmanı olarak görev yaptıktan sonra 1986 yılında aynı fakültenin Tefsir Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1991'de Prof. Dr. İsmail Cerrahoğlu danışmanlığında hazırladığı "Kur'an'da Sünnetullah Kavramı" konulu teziyle doktorasını tamamladı. 1991-1993 yılları arasında Heidelberg'de Almanca öğrenimi gördü ve Karls Ruprecht Üniversitesi Arap Dili-Edebiyatı ve İslambilim Bölümünde doktora sonrası araştırmalarda bulundu. 1996'da doçent oldu. 1998-2006 arasında islâmîyât dergisinin genel yayın yönetmenliğini yürüttü. 2000'de doçentliğe, 2004'te profesörlüğe atandı. 2004-2005 arasında Alexander von Humboldt Vakfı bursu ile Göttingen Üniversitesi Arap Dili-Edebiyatı Bölümü'nde araştırmalarda bulundu. 2006'da Frankfurt Goethe Üniversitesi'nde profesör olarak göreve başladı. Viyana, Salzburg ve Innsbruck Üniversitelerinde misafir profesör olarak ders verdi. Halen Frankfurt Goethe Üniversitesinde görev yapmakta olan Özsoy evli ve iki çocuk babasıdır.

Prof. Dr. İlhami GÜLER

1959 yılında Tortum'da dünyaya geldi. 1980-1985 yılları arasında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde lisans öğrenimini tamamladı. Bir süre öğretmen olarak görev yaptıktan sonra 1987 yılında aynı fakültenin Kalam Ana Bilim Dalında araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1991'de Prof. Dr. Mustafa S. Yazıcıoğlu danışmanlığında hazırladığı "Kur'an'a Göre Allah ve Ahiret İnancının Ahlakla İlişkisi" konulu teziyle doktorasını tamamladı. 1992-1993 yılları arasında Kahire Üniversitesi'nde dil öğrenimini gördü ve doktora sonrası araştırmalarda bulundu. 1996'da yardımcı doçentliğe, 1997'de doçentliğe ve 2004'te profesörlüğe atandı. 1998-2009 arasında islâmîyât dergisinin yayın kurulunda yer aldı. 2007 yılında bir yıllığına Londra'da dil ve bilimsel araştırma maksadıyla bulundu. 2005 yılında resmiyet kazanan Doğu Konferansı çalışması içinde yer aldı. Bu dönemden sonra Doğudan dergisi ve fikirzamanı internet sitesinde yazılar yazdı. 2010'da kurulan Halkın Sesi Partisi kurucu üyelerinden biri oldu. Halen Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde görev yapmakta olan Güler evli ve iki çocuk babasıdır.

About the Authors

Prof. Dr. Ömer ÖZSOY

Was born in 1963 in Bünyan. He completed his undergraduate studies at the Faculty of Theology, Ankara University, between 1980 and 1985. After working as an archive specialist at the General Directorate of Foundations' Department of Culture and Registration, he joined the same faculty in 1986 as a research assistant in the Department of Tafsir. In 1991, he earned his PhD with a dissertation titled *The Concept of Sunnatullah in the Qur'an*, under the supervision of Prof. Dr. İsmail Cerrahoğlu. From 1991 to 1993, he studied German in Heidelberg and conducted postdoctoral research at the Department of Arabic Language and Literature and Islamic Studies at Heidelberg University. He became an associate professor in 1996. Between 1998 and 2006, he served as the editor-in-chief of *İslâmiyât* journal. He was appointed associate professor in 2000 and full professor in 2004. From 2004 to 2005, he conducted research at the University of Göttingen's Department of Arabic Language and Literature with a scholarship from the Alexander von Humboldt Foundation. In 2006, he joined Goethe University Frankfurt as a professor. He has also taught as a visiting professor at the universities of Vienna, Salzburg, and Innsbruck. Currently, he is a faculty member at Goethe University Frankfurt. Prof. Özsoy is married and has two children.

Prof. Dr. İlhami GÜLER

Was born in 1959 in Tortum. He completed his undergraduate studies at the Faculty of Theology, Ankara University, between 1980 and 1985. After working as a teacher for a short period, he joined the same faculty as a research assistant in the Department of Kalâm in 1987. In 1991, he earned his PhD with a dissertation titled *The Relationship Between Belief in God and the Hereafter and Morality According to the Qur'an*, under the supervision of Prof. Dr. Mustafa S. Yazıcıoğlu. From 1992 to 1993, he studied language and conducted postdoctoral research at Cairo University. He was appointed assistant professor in 1996, associate professor in 1997, and full professor in 2004. Between 1998 and 2009, he was a member of the editorial board of *İslâmiyât* journal. In 2007, he spent a year in London for language and academic research. He also participated in the *Doğu Konferansı* (Eastern Conference) initiative, which became official in 2005, and later contributed to *Doğudan* journal and *Fikirzamanı* website. In 2010, he became one of the founding members of the *Halkın Sesi Partisi* (People's Voice Party). Currently, he is a faculty member at Ankara University's Faculty of Theology. Prof. Güler is married and has two children.

Kitap Hakkında | About the Book

Konularına Göre Kur'an SistematiK Kur'an Fihristi

Bu alışma, alanında dünyada ilk çalışmadır. Kur'an'ın bütününü ana konularına göre tasnif etmeye çalışmıştır. Çalışma, başlıca on bölümden ve yüzlerce alt başlıktan oluşmaktadır. Konular oluşturulurken ayetin veya surenin/pasajın/paragrafın neden bahsettiğine bakılmıştır. Başka çalışmalarda sıklıca rastlandığı gibi "kelime/kavram" dikkate alınmamıştır. Her bölümde ayetler, kendi içerisinde nüzul sırasına göre tertip edilmiştir. Bölüm başlıklarının altına genel açıklayıcı notlar eklendiği gibi; gerekli görülen yerlerde dipnot açıklamaları ilave edilmiştir. alışma, yaklaşık iki yıl srmş ve ayetlerin, pasajların gnderileceği yerler titizlikle tespit edilmiştir. Mellifler, Kur'an'a Fazlurrahman'ın geliştirmiş olduğu "ılımlı Tarihselci" perspektiften bakmışlardır. Konular tespit edilirken anakronizme dşmemeye özellikle dikkat edilmiştir.

Qur'an by Subjects Systematic Qur'anic Index

This study is the first in the world in its field. It has tried to classify the whole Qur'an according to its main subjects. The study consists of ten main chapters and hundreds of subheadings. While forming the topics, it has been looked at what the verse or surah/passage/paragraph is talking about. 'Word/concept' has not been taken into consideration as it is frequently encountered in other studies. In each chapter, the verses are organised in the order of their occurrence. General explanatory notes have been added under the chapter headings, and footnote explanations have been added where necessary. The study took about two years and the places where the verses and passages were to be sent were meticulously determined. The authors have looked at the Qur'an from the 'Moderate Historicist' perspective developed by Fazlurrahman. Particular care was taken not to fall into anachronism when identifying topics.

YAYINCIDAN

Tarih boyunca gönderilen peygamberlerle ayakta kalan Din, Allah'ın Hz. Muhammed'e (as) vahyettiği Kur'an'la yeniden hayat bulmuştur. Bu yüzden; O'nun vahyedilmesinden sonra, zamanın ve mekanın herhangi bir kesitinde, gerek sadece bilgi sahibi olmak, gerekse inanmak ve yaşamak için İslam'a yönelenlerin ilk müracaat edecekleri kaynak şüphesiz Kur'an'dır.

Kur'an, tertibi, üslubu, dili vs. özellikleriyle kendine has, ilahi bir kitaptır. Bu nedenle, onun doğru anlaşılması, özgün özelliklerinin hesaba katılmasıyla mümkündür. Kur'an'ın oluşturduğu inanç ve düşünce dünyasının kavranabilmesi için gerekli olan çalışmalardan biri de bünyesinde dağınık halde bulunan çeşitli konulardaki ayetlerin bir araya getirilerek konusal bütünlüğünün yakalanmasıdır.

Yayınlamakla kıvanç duyduğumuz bu eserin, sözünü ettiğimiz konusal bütünlüğe ulaşmada ve Kur'an'ın dünyasını kavramada önemli katkıları olacağı kanaatindeyiz.

İncelendiğinde de görüleceği gibi, bu çalışma, sadece aynı konudaki ayetlerin bir araya getirilmesinden ibaret değildir. Gerek konu başlıklarının belirlenmesi, gerek konularla ilgili kısa açıklamalarda bulunulması, gerekse ayetlerin farklı yorumlarıyla ilgili dipnotların verilmesi ve tercihler yapılması itibarıyla tam bir telifdir. Bugüne kadar yirmi üç baskıyı yapmış olması da onun ne denli başarılı bir emek ürünü olduğunu göstermeye yetmektedir.

Fecr Yayınevi, ilk yayınladığı Esbâb-ı Nüzûl adlı kitaptan bu yana, Kur'an'la ilgili eserler sunmakta ve bir 'Kur'an Kitaplığı' oluşturmaya çalışmaktadır. Bundan amacımız, bugün insanlığın elinde bozulmamış halde bulunan tek ilahî kitabın daha iyi anlaşılmasına ve Kur'an merkezli bir İslam düşüncesinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.

"Konularına Göre Kur'an" isimli elinizdeki bu eserin Türkiye'de önemli bir boşluğu dolduracağı kanaatindeyiz. Faydalanacağınızı ümid ettiğimiz bu çalışmayı, her salih amel gibi, karşılığını Rabbimizin vereceğine inanarak sizlere sunuyoruz.

Yirmi dördüncü baskısını sunduğumuz "Konularına Göre Kur'an" isimli esere gösterdikleri ilgiden dolayı tüm okuyucularımıza teşekkür ederiz.

FECR YAYINEVİ

ALTINCI BASKININ ÖNSÖZÜ

Konularına Göre Kur'an (Sistematik Kur'an Fihristi), ilk basımının yapıldığı 1996 Kasımından bu yana, kısmi ilavelerin dışında, büyük ölçüde hiçbir değişiklik yapılmaksızın gerçekleştirilen beş baskı ile okura arz edildi. Bütün basımlarının beklentilerimizin üzerinde ilgi görmesi, çalışmamızın önemli bir boşluğu doldurduğunu göstermektedir. Gösterdikleri teveccühle, bize, insanımızın Kur'an'la daha kolay ve sağlıklı ilişki kurmasına haddimiz nispetinde hizmet etmiş olma hissini yaşatan değerli okurlarımıza müteşekkirimiz.

Çalışmamızı, daha ilk basımında günün teknik imkânları ölçüsünde azami titizlikle hazırladığımız hâlde, zaman içerisinde, çalışmamızın ilk hâlinin bazı eksiklikler ve yanlışlar içerdiğini gördük. Her basımda bir yenilik yapmayı okura karşı saygısızlık olarak değerlendirdiğimiz için, ileriki bir baskıda topluca gidermek üzere not aldığımız bu eksiklik ve yanlışları, bu basımda gidermeye çalıştık. Bu çerçevede, öncelikle, daha önceki basımlarda yanlışlıkla yer vermediğimizi fark ettiğimiz az sayıda ayeti metin içinde ait olduğu yere koymuş -önceki basımlarda bu ayetlere notlarla işaret etmiştik-, kısmen de olsa harekeleme hataları içeren ve okuma zorluğuna yol açan Arapça metni tamamen hatasız ve daha okunaklı bir hâlde getirmiş ve okurlardan aldığımız olumlu tepkileri göz önünde bulundurarak, yeni açıklama notları eklemiş bulunuyoruz. Ayrıca, Fihrist'in ilk basımının üzerinden geçen yedi yıl zarfında gerek akademisyen dostlarımızdan gerekse okurlardan gelen eleştiri ve önerileri de bu baskıda imkân ölçüsünde değerlendirmeye çalıştık. İsimlerini tek tek zikredemediğimiz dostlarımıza, gösterdikleri alâkadan ve bahsettikleri katkıdan dolayı en kalbî teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bu çerçevede, Sayın Saim Yeprem'in ismini özellikle anmak isteriz. Kendileri, yaptıkları meal çalışması vesilesiyle, bilgisayar ortamına taşıdıkları Fihrist'te önemli sayıda ayetin çevirisinin farklı yerlerde farklı verildiğini tespit etmişler. Bu sayede, elinizdeki baskıda söz konusu farklılıkların tamamı giderilmiş bulunmaktadır. Durumdan bizi haberdar etme ve söz konusu farklılıkları içeren dosyayı kullanmamıza izin verme nezaketi gösteren Hocamıza ve meal çalışmasında kendilerine yardımcı olan Günay Haral ve Feyza Dağdeviren Hanımefendilere minnettarız.

Son olarak, çalışmamızın önceki basımlarındaki katkılarını unutamayacağımız, Giriş'te isimlerini andığımız dostlarımızın yanı sıra, bu son basımın hazırlık aşamalarında titizlikle emek sarf ederek Kur'an metninin dağıtımını ve kitabın mizanpajını gerçekleştiren genç meslektaşımız Hafız Mehmet Ali Kırca'ya; yalnızca teknik konularda değil, içerikle ilgili konularda da ilgilerini esirgemeyen Fecr Yayınevi yetkilileri sevgili arkadaşlarımız Hüseyin Nazlıaydın ve Tuncer Namlı'ya ve onların şahsında tüm yayınevi çalışanlarına şükranlarımızı arz ediyoruz.

6 Ağustos 2003

Ömer Özsoy - İlhami Güler

İÇİNDEKİLER

YAYINCIDAN-----	VII
ALTINCI BASKININ ÖNSÖZÜ-----	VIII
İÇİNDEKİLER-----	IX
GİRİŞ-----	XVII

BİRİNCİ BÖLÜM YARATILIŞ VE VARLIKLAR

A. YARATMA-----	3
B. VARLIĞIN YÖNETİMİ (MÜLK)-----	5
C. TABİAT (GÖKLER VE YER)-----	15
1. Tabiatın Yaratılışı-----	15
2. Tabiatın Düzeni-----	18
3. Tabiatın İnsanın Hizmetine Verilmesi-----	24
D. İNSAN-----	32
1. İnsanın Yaratılışı-----	32
2. İnsanın Donanımı-----	37
a) İnsanın Yetenekleri-----	37
b) İnsanın Zaafları-----	39
3. İnsanın Eceli ve Ölüm-----	42
E. MELEKLER-----	46
F. CİNLER-----	50
1. Genel Olarak Cinler-----	50
2. İblîs (eş-Şeytân)-----	53

İKİNCİ BÖLÜM BİLGİ

A. İLAHÎ BİLGİ-----	59
B. HİKMET-----	61
C. GAYB BİLGİSİ-----	65
D. BÜYÜ (SİHİR)-----	69
E. ŞİİR-----	71
F. RÜYA YORUMU-----	72
G. BİLGİ EDİNME YOLLARI-----	74
1. Doğru Bilginin (İlm) Kaynakları-----	75
a) Bilgi Kaynağı Olarak Vahiy-----	75
b) Bilgi Vasıtalarını Etkin Kullanmak-----	76
2. Bilgisizliğin (Cehâlet) Kaynakları-----	78
a) Sorgulama Yetersizliği (Taklit)-----	78
aa) Çoğunluğa (Topluma) Uymak-----	78
ab) Atalara (Geleneğe) Uymak-----	78
b) Bilgi Vasıtalarını Etkin Kullanmamak-----	79
ba) Zanna Uymak-----	79
bb) Aklın, Arzuların Güdümüne Girmesi (Hevâya Uymak)-----	80
H. BİLGİNİN GETİRDİĞİ SORUMLULUKLAR-----	82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİN

A. İNSANIN YARATILIŞ AMACI: DENENME (İMTİHAN) -----	87
B. İNSANIN İKİ TEMEL TERCİHİ: İMAN VE KÜFÜR -----	91
1. İmanı (Hidâyet) ve Küfrü (Dalâlet) Doğuran Etkenler -----	91
a) İnsanın Kendinden Kaynaklanan Etkenler -----	92
b) Allah'ın Yol Göstermesi ve Saptırması -----	99
c) Çevrenin Etkisi -----	104
2. İki Temel İnanç Grubu -----	108
a) İnananlar (Mü'minler) ve Nitelikleri -----	108
b) İnanmayanlar (Kafirler) ve Nitelikleri -----	118
C. MEVCUT DİNİ GRUPLAR -----	131
1. Putatapanlar (Müşrikler) -----	132
2. Ehl-i Kitap -----	138
a) Yahudiler -----	139
b) Hıristiyanlar -----	149
3. Sâbiiler ve Mecûsiler -----	153
D. FITRAT DİNİ İSLAM (HANİFLİK) -----	154

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İTİKAD

A. İMAN ESASLARI -----	161
B. ALLAH -----	162
1. Allah'ın Varlığı ve Varlığının Delilleri -----	163
2. Allah'ın Birliği (Tevhîd) -----	167
3. Allah'ın Sıfatları (Ne Olduğu, Neler Yaptığı) -----	171
4. Allah'ın İsimleri -----	182
C. PEYGAMBERLİK (NÜBÜVVET) -----	183
1. Genel Olarak Peygamberlik -----	183
2. Vahiy -----	193
3. Kitaplar -----	197
a) Asfî Kitap (el-Kitâb) -----	197
b) Kur'an'dan Önce Vahyedilen Kitaplar -----	199
c) Kur'an -----	202
ca) Genel Olarak Kur'an ve Hz. Peygamber'e İndirilişi -----	202
cb) Kur'an'ın Kendinden Önceki Kitaplarla Bağlantısı -----	208
cc) Kur'an'ın Nitelikleri -----	210
cd) Nesh -----	219
4. Tebliğ -----	220
a) Peygamberlerin Tebliğ Görevi -----	220
b) Tebliğde Yöntem -----	222
5. Peygamberlerin Mucizeleri ve Diğer Olağanüstülükleri -----	224
D. AHİRET -----	227
1. Genel Olarak Ahiret Hayatı -----	227
2. Kıyamet -----	230
3. Yeniden Dirilme ve Allah'ın Huzurunda Toplanma (Haşır) -----	239
4. Yargılanma (Hesap) -----	250
a) Genel Olarak Hesap -----	250
b) Amellerin Dünyada Tesbiti -----	269
c) Dünya Varlığının Ahirette İşe Yaramaması -----	271

d) Şefaât	272
e) Allah'ın Bağışlaması (Af)	274
5. Cezalandırma ve Ödüllendirme	276
a) Genel Olarak Cezalandırma ve Ödüllendirme	276
b) Cennet ve Cennetlikler	280
c) Cehennem ve Cehennemlikler	293
d) A'râf	305
E. BATIL İNANÇLAR	305
1. Allah'a Eş Koşma (Şirk)	306
2. Tâğût	319
3. Hurafeler	320

BEŞİNCİ BÖLÜM

İBADET

A. ALLAH'A KULLUK	325
B. DÜZENLİ İBADETLER (İBÂDÂT-I MERSÛME)	327
1. Namaz	327
a) Genel Olarak Namaz	327
b) Namazın Farzıyeti ve Namaz Vakitleri	332
c) Gusül, Abdest ve Teyemmüm	334
d) Kible	335
e) Cuma Namazı	337
f) Cenaze Namazı	337
g) Zorluk hâlinde Namaz	338
2. Oruç	338
3. Hac	340
a) Haccın Farzıyeti ve Menasiki	340
b) Kâbe	343
c) Kurban Kesmek	344
C. KEFFARETLER	346
1. Yemin Keffareti	346
2. İhram Keffareti	346
3. Zihar Keffareti	347
4. Yanlışlıkla Adam Öldürme Keffareti	348
D. MABEDLER	348
E. DİN ADAMLARI	350

ALTINCI BÖLÜM

AHLÂK

A. İNSAN DAVRANIŞLARININ OLUŞMASI	355
1. İnsan Davranışlarının Allah Tarafından Belirlenmesi	355
2. İnsanın Davranış Özgürlüğü ve Sorumluluğu	358
3. Ahlaki Davranışın Oluşmasında Çevrenin Rolü	365
B. İNSANIN ALLAH'A KARŞI AHLAKİ SORUMLULUKLARI	368
1. İyi ve Övülen Tutum ve Davranışlar	368
a) Allah'a Karşı Saygılı Olmak ve O'nun Azabından Sakınmak (Takvâ)	368
b) Allah'ı Sevmek ve O'nu Anmak (Zikr)	371
c) Allah'a Karşı Minnettarlık (Şükr)	373
d) Allah'a İçten Bağlılık (İhlâs)	376
e) Allah'tan Özur ve Bağışlanma Dilemek (Tevbe ve İstiğfâr)	378

f) Allah'ı Yardıma Çağırarak (Duâ) -----	380
g) Allah'a Güvenmek ve O'na Dayanmak (Tevekkül)-----	385
2. Kötü ve Yerilen Tutum ve Davranışlar -----	386
a) Allah'a Karşı Büyükleme ve Kendini Yeterli Görmek (Tekebbür ve İstiğnâ) -----	386
b) Allah'a Karşı Nankörlük ve O'na Düşmanlık (Küfr) -----	387
c) Allah'tan Ümit Kesmek-----	390
d) Allah'ı ve İsmi İstismar Etmek -----	391
e) Dinde Aşırı Gitmek -----	392
C. İNSANIN KENDİSİNE VE ÇEVRESİNE KARŞI AHLAKİ SORUMLULUKLARI-----	393
1. İyi ve Övülen Tutum ve Davranışlar -----	393
a) Genel Olarak İyilik ve Doğruluk -----	393
b) İyilerle Dost Olmak -----	398
c) İyilikte Yardımlaşmak ve Kötülüğe Karşı Koymak -----	399
d) Başkalarına Maddi Yardımda Bulunmak (İnfâk) -----	401
e) Namuslu Olmak (İffet-i Korumak)-----	405
f) Arabuluculuk Yapmak -----	406
g) Emanete Riayet Etmek-----	407
h) Adil Olmak -----	408
ı) Kardeşlik -----	410
i) Hoşgörü ve Bağışlama -----	410
j) Olumsuzluklara Karşı Dayanıklı Olma ve Direnme (Sabr)-----	411
k) Alçak Gönüllülük (Tevâzu)-----	413
l) Sözünde Durmak ve Yeminini Yerine Getirmek-----	413
m) Köleyi Özgürleştirmek-----	415
n) Görgülü Olmak-----	416
o) Dünya-Ahret Dengesini Korumak -----	417
ö) İnsanlara İyi Davranmak ve Güzel Söz Söylemek -----	418
2. Kötü ve Yerilen Tutum ve Davranışlar -----	419
a) Genel Olarak Kötülük-----	419
b) Cimrilik-----	421
c) İftira -----	422
d) Yapılan İyiliği Başa Kakmak -----	422
e) Başkalarını Çekiştirmek (Gıybet)-----	423
f) Kendini Beğenmişlik (Kibir)-----	423
g) Bozgunculuk (İfsâd)-----	424
h) Çekememezlik (Hased) -----	425
ı) Savurganlık (İsraf)-----	425
i) Adam Öldürmek-----	426
j) Yalan Söylemek-----	426
k) İnsanları Küçük Düşürmek -----	427
l) Gösteriş Yapmak (Riyâ)-----	427
m) Zina ve Fuhuş-----	428
n) Eşcinsellik -----	429
o) Önyargılı Olmak (Sû-i Zan) -----	429
ö) Sarhoşluk ve Kumar -----	430
p) Dünyaya Aşırı Düşkünlük (Sekülerlik) -----	430
r) Büyücülük ve Büyüye Başvurmak-----	437
s) Rüşvet Almak ve Vermek -----	438

YEDİNCİ BÖLÜM
TOPLUMSAL DÜZEN VE HUKUK

A. AİLE HAYATI -----	441
1. Ana-Baba-----	441
2. Karı-Koca-----	443
3. Çocuklar-----	446
4. Akrabalık ve Akrabalar-----	448
5. Sütanneliği ve Süt Kardeşliği -----	449
6. Evlat Edinme -----	450
7. Kardeşlik Akdi-----	451
8. Yetimler ve Vesayet -----	451
B. HUKUK -----	453
1. Yasama Yetkisi-----	453
2. Kamu Hukuku-----	456
a) Ceza Hukuku-----	456
aa) Cezaların Şahsiliği -----	456
ab) Cezalar (Hadler) -----	457
Adam Öldürme ve Müessir Fiiller -----	457
Zina -----	458
Eşcinsellik -----	459
Hırsızlık (Sirkat) -----	459
Zina İftirası (Kazif) -----	460
Terör (Hirabe) -----	460
b) Muhakeme Usûlü -----	460
ba) Yargıçlık -----	460
bb) Tanıklık -----	461
c) Köle Hukuku -----	464
3. Özel Hukuk -----	464
a) Evlenme-Boşanma (Nikah-Talak)-----	464
b) Miras ve Vasiyet-----	472
C. İKTİSAT-----	475
1. Rızık -----	475
a) Allah'ın Rızık Vermesi -----	475
b) İnsanın Rızıkını Temin İçin Çalışması -----	478
c) Helaller ve Haramlar-----	479
d) Ruhsatlar -----	484
2. Ticaret -----	485
a) Alışverişler (Ticaret) -----	485
b) Anlaşmalar (Akitler) -----	485
c) Borçlaşma -----	486
d) Rehin -----	487
3. İktisadi Sorumluluklar-----	487
a) Zekat ve Sadaka -----	487
b) Vergiler -----	489
c) Miras Bırakma (Verâset)-----	490
4. Gayrı Meşru İktisadi Davranışlar -----	490
a) Aldatma -----	490
b) Gasb ve Hırsızlık -----	491
c) Tefecilik (Ribâ) -----	492

D. SİYASET	493
1. Siyasal Egemenlik	493
2. Yönetim İlkeleri	495
a) Danışma (Şûrâ)	495
b) Adaleti Sağlamak	495
c) Görevi Ehline Vermek	497
d) İyiliği Ayakta Tutmak ve Kötülüğü Engellemek (el-emru bil-ma'rûf ve'n-nehyu 'anil-munker)	497
3. Temel Hak ve Özgürlükler	498
a) İnanç ve Düşünce Özgürlüğü	498
b) Yaşama Hakkı	498
c) Aklın ve İnsan Onurunun Korunması	499
d) Neslin ve İffetin Korunması	500
e) Mülkiyet Hakkı	500
4. Başka Topluluklarla İlişkiler	501
a) Barışın Esas Oluşu	501
b) Savaşı Zorunlu Kılan Nedenler	503
c) Savaş (Cihad)	505
ca) Gerekliğinde Savaşmaya Teşvik	505
cb) Ordu Kurma ve Askeri Donanım	511
cc) Savaş Esirleri	511
cd) Fey' ve Ganimet	512
ce) Şehitlik ve Gazilik	513
cf) Savaşta İlahi Yardım	514
cg) Savaşa Katılmamasına İzin Verilenler	516
ch) Savaşmanın Yasak Olduğu Zamanlar	516
d) Antlaşma (Sulh)	517
e) Hicret Etmek	519
f) Sığınmacı Almak (Eman)	521
g) İnanmayanlarla Dostluk	521

SEKİZİNCİ BÖLÜM

HZ. MUHAMMED (SÎRET)

A. HZ. MUHAMMED'İN BEŞERÎ YÖNÜ	525
B. HZ. MUHAMMED'İN AYRICALIKLI YÖNÜ	527
C. HZ. MUHAMMED'İN PEYGAMBERLİĞİ, YETKİ VE SORUMLULUKLARI	529
1. Peygamberliği	529
2. Yalnızca Allah'tan Aldığı Talimata Uyma Yükümlülüğü	534
3. Allah'tan Aldığını İletme ve Hakikatı Duyurma (Tebliğ) Görevi	537
4. Uyarma (İnzar) ve Müjdeleme (Tebşir) Görevi	538
5. Müslümanlar'ın Hz. Peygamber'e İtaat Yükümlülükleri	541
D. HZ. PEYGAMBER VE MUCİZE	542
1. Hz. Peygamber'e Yöneltilen Mucize Talepleri	543
2. İsrâ Olayı	547
E. HZ. PEYGAMBER'İN AİLE HAYATI VE EŞLERİ	548
F. HZ. PEYGAMBER'E YÖNELİK UYARILAR	553
G. HZ. PEYGAMBER'E YÖNELİK TESELLİLER	558
H. HZ. PEYGAMBER'İN VE MÜSLÜMANLAR'IN MÜCADELELERİ	563
1. Hicret Öncesi Dönem	563
a) Hz. Peygamber'in Kavmiyle İhtilafı	563

b) Habeşistan'a Hicret-----	578
c) Mekke'de Kitap Ehli İle İlişkiler-----	579
2. Hicret -----	580
a) Hicret, Muhacirler ve Ensar-----	581
b) Hicret Etmeyenler ve Mekke Devri Münafıkları -----	583
3. Hicret Sonrası Dönem -----	584
a) Hz. Peygamber'in Müslümanlar'la İlişkileri -----	584
aa) Müslüman Cemaatin Medine'deki Genel Durumu-----	584
ab) Müslüman Cemaatin Hz. Peygamber'le İlişkileri -----	589
b) Münafıklar ve Bedeviler'le İlişkiler-----	593
c) Medine'de Kitap Ehli ile İlişkiler -----	607
d) Mekke'li Müşrikler'le İlişkiler -----	620
da) Bedir -----	620
db) Uhud-----	625
dc) Hendek -----	628
dd) Hudeybiye Barış Antlaşması-----	630
dg) Mekke'nin Fethi -----	632
e) Mekke'nin Fethinden Sonraki Savaşlar -----	634
ea) Huneyn -----	634
eb) Tebük -----	635
f) Dinden Çıkma (İrtidad) Olayları -----	639

DOKUZUNCU BÖLÜM TARİH VE KISSALAR

A. TARİH-----	643
1. Kur'an'da Tarihin Anlatılış Amacı -----	643
2. Tarihin İşleyişinde Yasalılık (Sünnetullâh)-----	646
3. Topluların Yok Oluşları (Helak)-----	650
4. Topluların Yok Oluşlarını Doğuran Nedenler -----	655
5. Allah'ın Tarih İçinde İnananlara ve İyilere Yardımı-----	658
6. Hz. Muhammed'in Karşıtlarına Yönelik Helak ve Azap Tehditleri -----	660
B. PEYGAMBER KISSALARI -----	672
1. Hz. Âdem ve Ailesi -----	673
2. Hz. İdris-----	677
3.Hz. Nuh-----	677
4. Hz. Hud ve Ad Kavmi -----	684
5. Hz. Sâlih ve Semûd Kavmi-----	688
6. İbrâhim Ailesi -----	692
a) Hz. İbrahim, İsmail ve İshak-----	693
b) Hz. Yakub ve Yusuf-----	702
7. Hz. Lut -----	711
8. Hz. Eyyub -----	715
9. Hz. Şuayb ve Medyenliler -----	716
10. Hz. Musa, Harun ve İsrailoğulları -----	719
11. Hz. Davud ve Süleyman -----	753
12. Hz. İlyâs, Elyese'a ve Zülkifl -----	758
13. Hz. Yunus-----	759
14. İmrân Ailesi -----	760
a) Hz. Zekeriyâ ve Yahyâ-----	760
b) Hz. İsâ ve Meryem -----	762

C. DİĞER TARİHİ ŞAHSİYETLER, TOPLULUKLAR VE OLAYLAR-----	768
1. Lokman-----	768
2. Zülkarneyn ve Ye'cüc-Me'cüc-----	769
3. Ashâb-ı Kehf-----	770
4. Ashâb-ı Uhdûd-----	772
5. Ashâb-ı Karye-----	773
6. Tübbâ' Kavmi-----	774
7. Ress Halkı-----	774
8. Sebeliler-----	774
9. Romalılar-----	777
10. Fil Olayı-----	777

ONUNCU BÖLÜM MESELLER

MESELLER-----	781
1. Allah-----	782
2. Allah'ın İlmî-----	782
3. Kur'an'ın Mesajının Ağırlığı-----	782
4. Hz. Peygamber ve Arkadaşlarının Durumu-----	782
5. Hakkın Kalcılığı, Batıl'ın Geçiciliği-----	783
6. İyiliğin Bereketliliği, Kötülüğün Kısırlığı-----	783
7. İnsanın Çevresini Aşabilme Gücü-----	783
8. Ölümünden Sonra Dirilme-----	784
9. Dünya Nimetlerinin Geçiciliği-----	784
10. Malını Allah Yolunda Harcayanların Durumu-----	785
11. Malını Gösteriş İçin Harcayanların Durumu-----	785
12. Mü'min-Kafir Karşılaştırması-----	786
13. Kalbin Katlaşması-----	787
14. İnkarcıların, İlahi Çağrı Karşısındaki Durumları-----	787
15. İnkarcıların Yapmış Oldukları İyiliklerin Boşa Çıkması-----	787
16. Putları Yardıma Çağırınların Durumu-----	788
17. Peygamberini Yalanlayan Toplumun Durumu-----	788
18. Allah'a Eş Koşanların Durumu-----	788
19. Münafıkların Durumu-----	789
20. Bilginin Gerektirdiği Sorumluluğu Yerine Getirmeyenlerin Durumu-----	790
21. Allah'ı Unutarak Kendini Yeterli Görenlerin Durumu-----	790
22. Allah'ı Unutarak Malından İnfak Etmeyenlerin Durumu-----	791

EKLER

TABLULAR-----	792
Tablo 1: Mushaf Tertibine Göre Nüzul Sıraları-----	792
Tablo 2: Nüzul Sırasına Göre Sureler-----	794
Tablo 3: Mekkî Surelerdeki Medenî Ayetler-----	796
Tablo 4: Bilinen Nüzul Tarihleri-----	796
Tablo 5: Theodor Nöldeke'ye Göre Surelerin Kronolojik Sırası-----	796
Tablo 6: Bazergan'a Göre Kur'an Pasajlarının Nüzul Sıralaması-----	797
Tablo 7: Sure İsimlerinin Türkçe Karşılıkları-----	800
DİZİNLER-----	801
Alfabetik Konu Dizini-----	801
Ayetler Dizini-----	807